

Medgeneracijsko druženje v podaljšanem bivanju – doprinos k uresničevanju ciljev vzgojnega načrta OŠ

Terezija Lukman, Osnovna šola Ivanjkovci

Če si starejši in mlajši med seboj pomagamo, zmoremo več in ustvarjamo boljšo družbo.
(Janez Drnovšek)

Kako resnične so te besede dr. Janeza Drnovška, smo začutili na Osnovni šoli Ivanjkovci, ko smo se vključili v prostovoljski medgeneracijski projekt povezovanja mladih in starejših, ki starost preživljajo doma.

UVOD

Slovenska filantropija v sodelovanju s slovensko platformo nevladnih organizacij za razvojno sodelovanje in humanitarno pomoč – SLOGA sodeluje v projektu »Tudi ti si delček istega sveta«. Osredotoča se na pomen medgeneracijskega dialoga skozi perspektivo izobraževanja za razvoj in ta del projekta združuje s projektom »Sadeži družbe«.

Predsednica društva upokojencev Kojško kot priporočilo k temu projektu navaja, da smo v zadnjih desetletjih zaradi bliskovitega razvoja prezrli naravo, človeka in medčloveške odnose. Sreča je le v tem, da se po zaslugi nevladnih organizacij, ki se ukvarjajo s problematiko odnosa med generacijami, stvari obračajo na bolje. Znano je, da imajo mladi nova znanja in energijo, starejši pa izkušnje in modrost. In če to povežemo, nastane nova dodatna vrednost, ki ji pravimo razvoj.

Generalni sekretar Sveta Evrope Terry Davis v svojem govoru na 8. festivalu za tretje življenjsko obdobje projekt močno podpira in poudarja, da ustrezna skrb za starejšo generacijo ni samo stvar dobroteljnosti, temveč je odgo-

vornost in investicija. Družbena vključenost, spoštovanje in strpnost med generacijami so zelo pomembni. Kar predstavlja manjko v fizični moči, lahko nadomestimo z izkušnjami.

VZPOSTAVLJANJE MEDGENERACIJSKEGA DIALOGA V OSNOVNI ŠOLI KOT DEL VZGOJNEGA KONCEPTA

Vsesplošno je znano, da šola tudi vzgaja ne le izobražuje. V šoli otrok in mladostnik preživita večji del dneva in v tem času pridobivata formalno in neformalno izobrazbo. Vzgoja je izjemno pomembna, saj pripravi učenke in učence na kakovostno bivanje in sobivanje z drugimi in naravnim okoljem. Šole so pri načrtovanju in izvajanju vzgoje avtonomne. Avtonomnost pa je pogoj ustvarjalne svobode in s tem povezane strokovne odgovornosti.

Oblikovanje vzgojnega načrta šole je priložnost za razmišljanje o vrednotah, ki so pomembne za evropski kulturni prostor, za slovensko javno vzgojo in izobraževanje ter za lokalno okolje šole.

Vzgojni načrt je tudi priložnost za intenzivnejše sodelovanje – vključevanje staršev in učencev v oblikovanje kulture šole. Je vzpodbuda k večji medsebojni povezanosti, dogovarjanju in povezovanju skupnih odgovornosti.

Potrebno je najti pot, ki nas vodi skozi cilje, ki jih je sprejel Zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o osnovni šoli (Uradni list RS, št. 102/2007).

Temeljni cilji unesco šol:

- vzgajanje v smislu Delorsovih stebrov;
- razvijanje medpredmetnega in medkulturnega povezovanja;
- vnašanje življenjskih nalog v učne načrte;
- spodbujanje strpnosti in pravičnosti;
- učenje človekovih pravic;
- spodbujanje razvoja skrbi za drugega;
- reševanje sporov s pogajanjem namesto s silo;
- ozaveščanje o nujni mednarodni solidarnosti;
- povezovanje s sestrskimi šolami;
- spoštovanje in ohranjanje dediščine;
- širjenje mirovniške in okoljske ozaveščenosti.

Pomembno je, da nas na tej poti vodijo vrednote, ki izražajo pristnost posameznikov, ki hodijo po tej poti in se učijo živeti skupaj.

Vrednote je potrebno doživljati v konkretnih situacijah vsakdanjega življenja in jih vedno znova aktualizirati. Svoj vrednotni sistem vzpostavljamo v interakcijskih procesih, kjer sta pozitivna socialna klima in zaupanje med udeleženci izjemno pomembni.

V OŠ IVANJKOVCI SMO SE PODALI NA POT MEDGENERACIJSKEGA DRUŽENJA V PODALJŠANEM BIVANJU

Kot vzgojiteljica v prvem razredu in učiteljica v podaljšanem bivanju ter mentorica projekta »Tudi ti si delček istega sveta« sem se skupaj z učenci, ki so se sami odločili stopiti med prostovoljce, podala na plemenito pot – *učiti se živeti skupaj*.

Naše prostovoljsko delo je med drugim tudi to, da se prostovoljci vključujejo v medgeneracijsko druženje, ki poteka vsak zadnji četrtek v mesecu v oddelku podaljšanega bivanja in se s tem pripravljajo na poznejšo pomoč na domu starejšim, ki le-to potrebujejo. Kot mentorica vidim idealno priložnost, da se med seboj povežemo različne generacije. Druženje otrok obeh oddelkov podaljšanega bivanja s starejšo generacijo pomeni, da se družijo učenci med seboj od 1. do 5. razreda s starejšimi iz Društva upokojencev krajevne skupnosti. Pri tem pa smo strokovni delavci, ki smo vključeni v OPB, vzpostavili odlično medsebojno sodelovanje, kar vpliva na

dobro klimo na šoli, saj se ob takih dejavnostih zblizamo, spoznavamo, skratka se dobro počutimo, se drug od drugega učimo, izmenjamo izkušnje in ustvarjamo dober medgeneracijski dialog, kar pa je ključna kompetenca vseživljenjskega učenja.

4 IN KAKO IZGLEDA NAŠE DRUŽENJE?

Za prvo srečanje smo pripravili z učenci družabne igre. Našemu povabilu so se odzvali štirje člani Društva upokojencev in aktivno sodelovali pri igrah z učenci: »Človek ne jezi se«, »Šah«, »Spomin«, »Kartanje«. V samem uvodu smo se igrali socialne igre: »Ali imaš rad svojega soseda« in »Žoganje v krogu«. Srečanje smo zaključili s klepetom ob kavi, čaju, klipičih in piškotih.

Pa bova obe zmagali.

Pri gospe Marti pa se je res lepo »pocartljat«.

Le kako bi se naj človek jezil, ko pa je med otroki tako prijetno.

Preden narediš potezo, moraš dobro premisliti.

Drugega srečanja se je udeležilo sedem članov društva upokojencev skupaj s svojim predsednikom, ki je natančno predstavil njihovo društvo in aktivnosti tako, da so ga z zanimanjem poslušali tudi naši najmlajši učenci prvega razreda. Otroke je vzpodbudil, da so skupaj z njimi zapeli nekaj ljudskih pesmic. Nato so predstavili ljudska opravila, ki so jih opravljali nekoč ob večerih. Eden izmed

članov je imel s seboj pehar orehov in kladivo ter pričel tretji orehe. Otroci so ob tem opravilu jedli jedrca. Kmalu je orehov zmanjkalo in zagledali smo fižol, ki se je skrival pod kupom orehov v peharju. Lotili smo se kmečkega opravila luščenje fižola.

Tako so ob večerih luščili fižol.

Ob trenju orehov smo slastno pojedli jedrca.

Po opravljenem delu smo »bili rihtarja«. Otroci so spoznali ljudsko igro, ki jim je bila v veliko zabavo. Srečanje smo zaključili spet s klepetom ob čaju, kavi, piškotih in jabolkah, ki so jih veliko košaro prinesli s seboj, tako da smo pozneje lahko sušili tudi krlje. Poslovali smo se s pesmijo ter se dogovorili, da se bomo srečevali vsak zadnji četrtek v mesecu.

Ta igra pa je prav zabavna

Otroci so z veseljem pričakovali naslednje srečanje, ki je bilo pred počitnicami. Tokrat smo za starejše pripravili ogled fotografij srečanj in zaplesali ljudski otroški ples »Dere sen jaz mali bija« ob spremljavi ljudskih instrumentov. Nato smo se igrali ljudske otroške igre, ki so se jih spomnili starejši iz svojega otroštva; »Cingu lingu«, »Dol jemanje« in »Gnilo jajce«.

Igro »Cingu lingu« se je prijetno igrati z gospo Marto.

92-letni gospod je veselo zapel in zaigral z nami.

Tudi petje in igranje z ljudskimi instrumenti v družbi starejših nam gre dobro od rok.

Naučili smo se tudi igro »Dol jemat«.

Sledila je zakuska, ki nam jo je pripravila gospa Marta. Otrokom je prikazala, kako se naredi fižolova solata iz fižole, ki so jo otroci luščili na prejšnjem druženju. Kuharja Tomaža pa smo prej prosili, da je fižol skuhal.

To pa je res okusno.

Ob zaključku smo se vsi skupaj igrali »Kot da igro«. Igra je bila nadvse zabavna, saj so mlajši in starejši otroci v koticu skuhalo kavo in jo ponudili starejšim in tudi nam, učiteljem. Ob tej igri smo se prijetno zabavali, saj smo pili kavo iz lesenih gradnikov. Poskrbeli pa smo tudi za čisto pravo kavo in prijetno pokramljali.

Tako se imamo radi.

ZAKLJUČEK

Vse to počnemo z namenom, da se povežeta šola in Društvo upokoencev v lokalnem okolju. Ob takih druženjih spoznavamo, kako malo je potrebno, da osrečiš nekoga drugega, da tkemo nova prijateljstva in da nas aktivnosti ob srečanjih vedno znova bogatijo. O teh prijetnih dogodkih našega druženja smo seznanili tudi širšo javnost preko lokalnega radia Prlek in s tem podali javnosti novico, naj ne podžiga nestrpnosti do drugih in drugačnih. Otroci posnemajo to, kar vidijo in slišijo od odraslih – staršev, vzgojiteljev, učiteljev, medijev ... Tako mišljenje ostaja v otrocih, raste z njimi čez obdobje osnovne šole vse do poklicne samostojnosti.

»Učiti se, da bi znali živeti v skupnosti in eni z drugim« – je tretji izmed Delorsovih stebrov izobraževanja in je kot cilj opredeljen tudi v vseh normativnih dokumentih za osnovno šolo in tako učenje spada med bistvene naloge vzgoje in izobraževanja. Učenje spoštovanja drugih in sprejemanja drugačnih nedvomno lahko poteka preko neformalnih aktivnosti, kot so: skupna srečanja staršev in učencev z delavci šole, skupne akcije v krajevni skupnosti, sodelovanje z društvi, razne prireditve, prostovoljstvo ... Možnosti je veliko. Odpreti je potrebno veliko srce in se pogumno podati po poti vrednot ter preko poznavanja samega sebe odkrivati druge.

LITERATURA:

Vzgojni koncept na razpotjih sodobnosti. Ljubljana: Zveza Društev pedagoških delavcev, Zbornik 2007.

Alenka Bregant (prevod in priredba). Prvi koraki: metodični priročnik za poučevanje človekovih pravic. Ljubljana: Amnasty International Slovenije, 1999.

Krek, J. (ured., 1995). Bela knjiga o vzgoji in izobraževanju v republiki Sloveniji. Ljubljana: Ministrstvo za šolstvo in šport, str. 30.

obvestilo o razpisu za najboljši likovni izdelek

dragi mladi likovniki in mentorji!

zelo smo bili veseli vašega množičnega odziva na razpis za najboljši likovni izdelek ob 20-letnici založbe didakta.

prejeli smo veliko domiselnih, kreativnih in izvirnih izdelkov v različnih tehnikah. večina se vas je odločila za motive iz naših knjig za otroke in mladino, mnogi pa ste dobili navdih za likovno ustvarjanje v šoli med sošolci in učitelji.

v množici tako zanimivih izdelkov je res težko izbrati tri najboljše. ker pa so nam jo zagodle višje sile in bo revija izšla malce kasneje, za kar se vam iskreno opravičujemo, se je uredništvo odločilo, da rezultate razpisa objavimo v septembrski številki. ko boste ponovno v šolskih klopih in se boste lahko veselili bogatih nagrad. morda vam bomo na ta način cel malce poljšali vstop v novo šolsko leto.

vsem mladim ustvarjalcem in njihovim mentorjem se še enkrat lepo zahvaljujemo za sodelovanje in vam želimo vesele ter brezskrbne počitnice!

uredništvo